

Typologie nemetropolitních oblastí

Projekt TITSMR701 Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů

Miroslav Marada, Marek Komárek

Jak jsme došli k výsledku?

- **únor – červenec 2018** – Tvorba databáze kompatibilní s ArcČR® 500
 - Zdroje: ČSÚ, SLDB 1991–2001–2011, Česká pošta, MPSV, MOS, Volby.cz, mapaexecuci.cz, RES, IDOS.cz, Centrální registr vozidel ad.
- **červenec – září 2018** – Tvorba odvozených ukazatelů
 - relativizace ukazatelů, agregáty
 - nové charakteristiky (např. progresivita ekonomické struktury, funkční velikost, index stáří, index vzdělanosti, index změny počtu obyvatel aj.)
- **říjen – listopad 2018** – Typologie nemetropolitních oblastí za SO POÚ
- **listopad – prosinec 2019** – Typologie nemetropolitních oblastí za ORP

Typologie jako výsledek faktorové analýzy

1. faktor: Vnější podmínky („exponovanost“)

Ukazatele vstupující do analýzy:

- **Funkční velikost na obyvatele** – vážené počty pracovních míst a kapacity místních škol relativizované počtem obyvatel administrativní jednotky
- **Podíl obyvatel žijících v malých obcích** (do 250 obyvatel) – hodnocena roztržitost osídlení administrativní jednotky (vypovídá o charakteru zázemí)
- **Index ekonomické progresivity** – diferencovaně vážené podíly zaměstnaných v sektorech hospodářství (zemědělství 1 až kvartér 4), vyšší hodnoty indexu v regionech s progresivnější strukturou zaměstnaných (terciér, kvartér)
- **Diverzita ekonomické struktury** – bodové hodnocení zastoupení zaměstnanosti v jednotlivých ekonomických sektorech (vyšší hodnoty při zastoupení více sektorů ve zkoumané administrativní jednotce)

Vysvětleno 49.9 % (ORP: 44,6 %) variability souboru

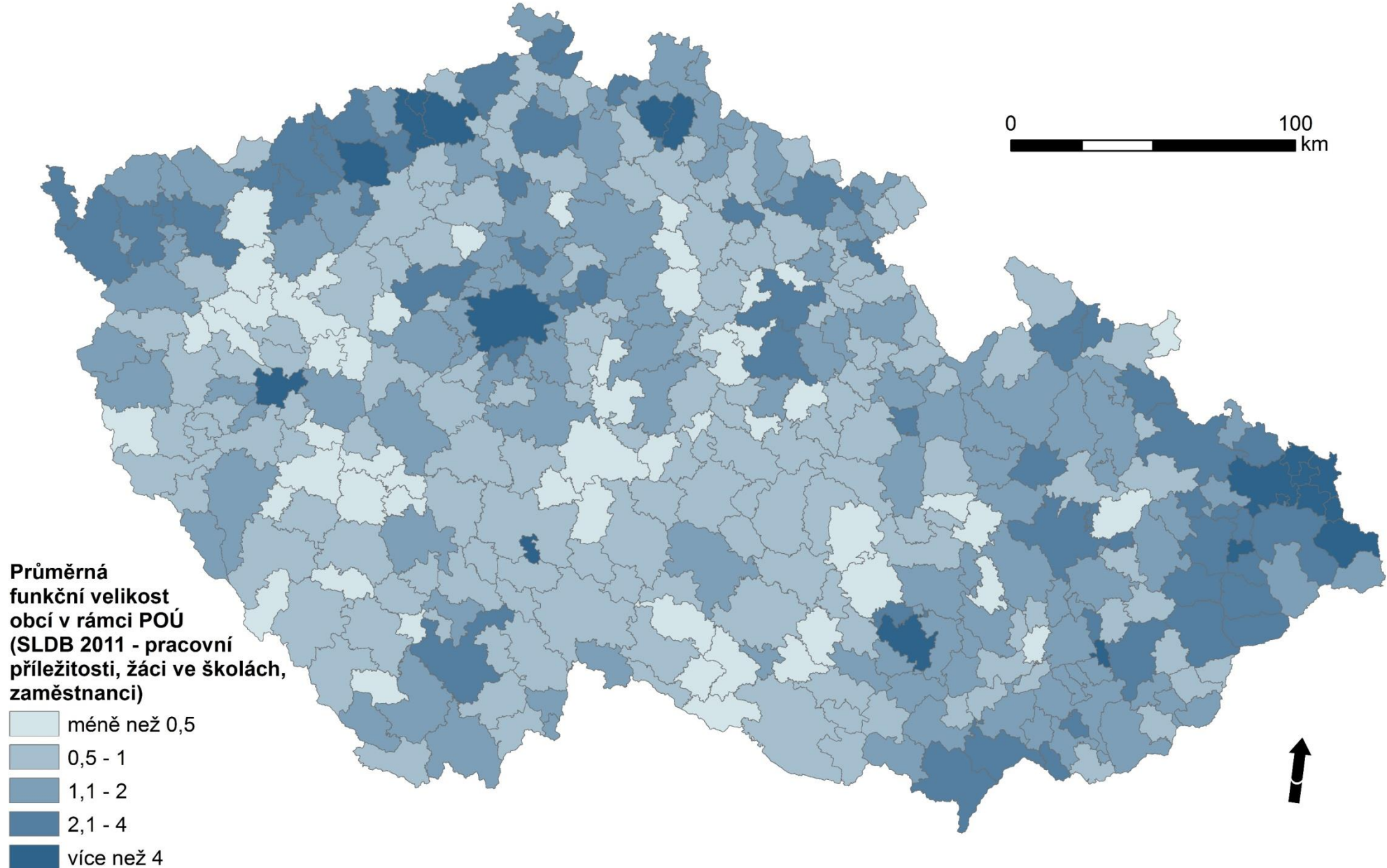
Typologie jako výsledek faktorové analýzy

2. faktor: Vnitřní podmínky („lidské zdroje“)

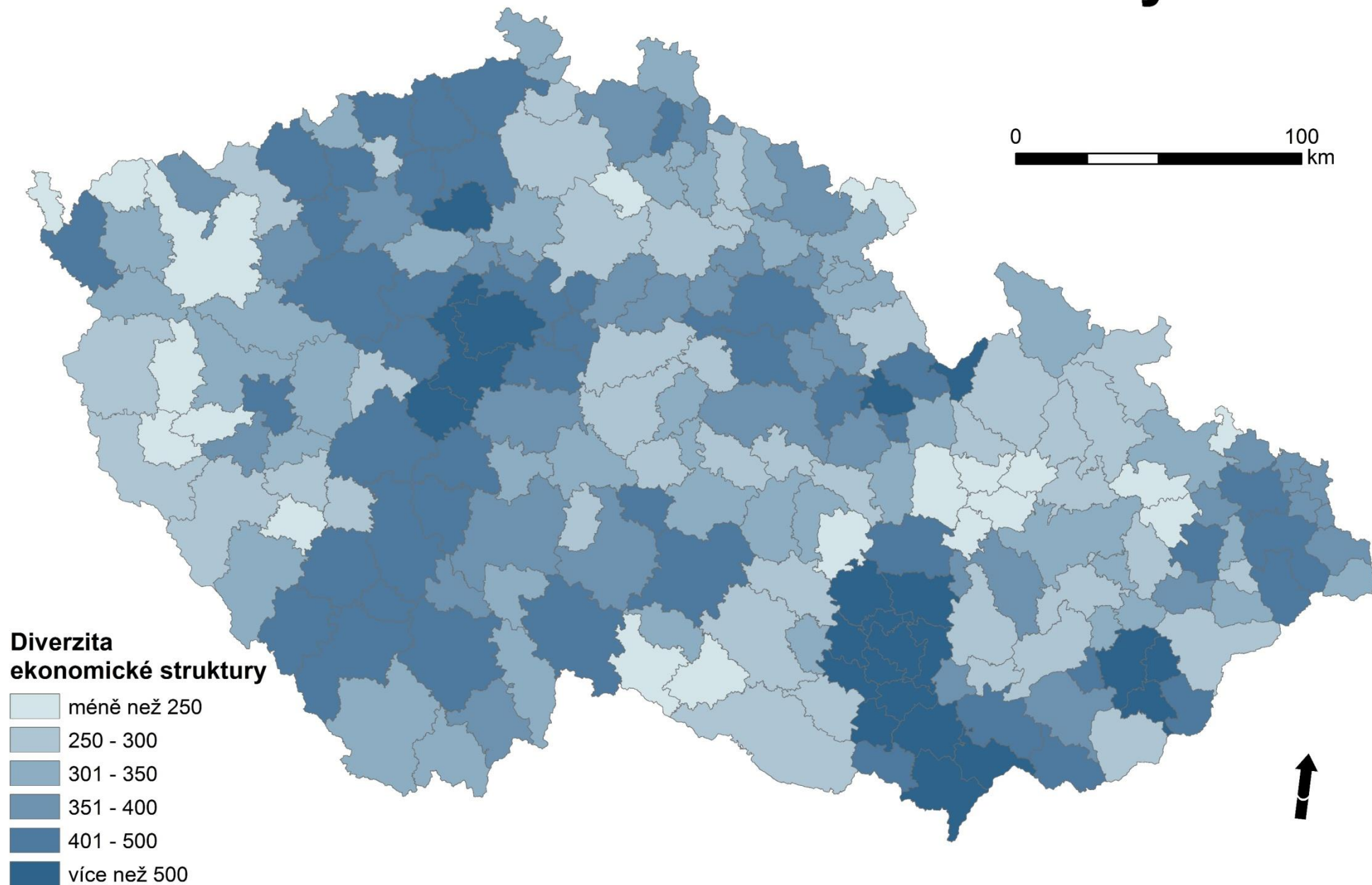
- **Index vzdělanosti** – diferencovaně vážené obyvatelstvo dle dosaženého stupně vzdělání za zkoumanou administrativní jednotku (vyšších hodnot dosahuje vzdělanější populace) —
- **Podíl nezaměstnaných** – počet registrovaných nezaměstnaných vážený počtem ekonomicky aktivních obyvatel v jednotce (detailní data z MPSV) +
- **Podnikavost obyvatel** – počet ekonomických subjektů (z RES) vážený počtem ekonomicky aktivních obyvatel v jednotce —
- **Podíl obyvatel s exekucí** – počet obyvatel s vyhlášenou exekucí vážený počtem obyvatel příslušné administrativní jednotky (detailní data z mapaexekuci.cz) +
- **Podíl voličů nesystémových stran** – počet voličů extremistických stran v parlamentních volbách 2017 vážený celkovým počtem oprávněných voličů ve zkoumané jednotce +

Vysvětlení 58,2 % (ORP: 55,6 %) variability souboru

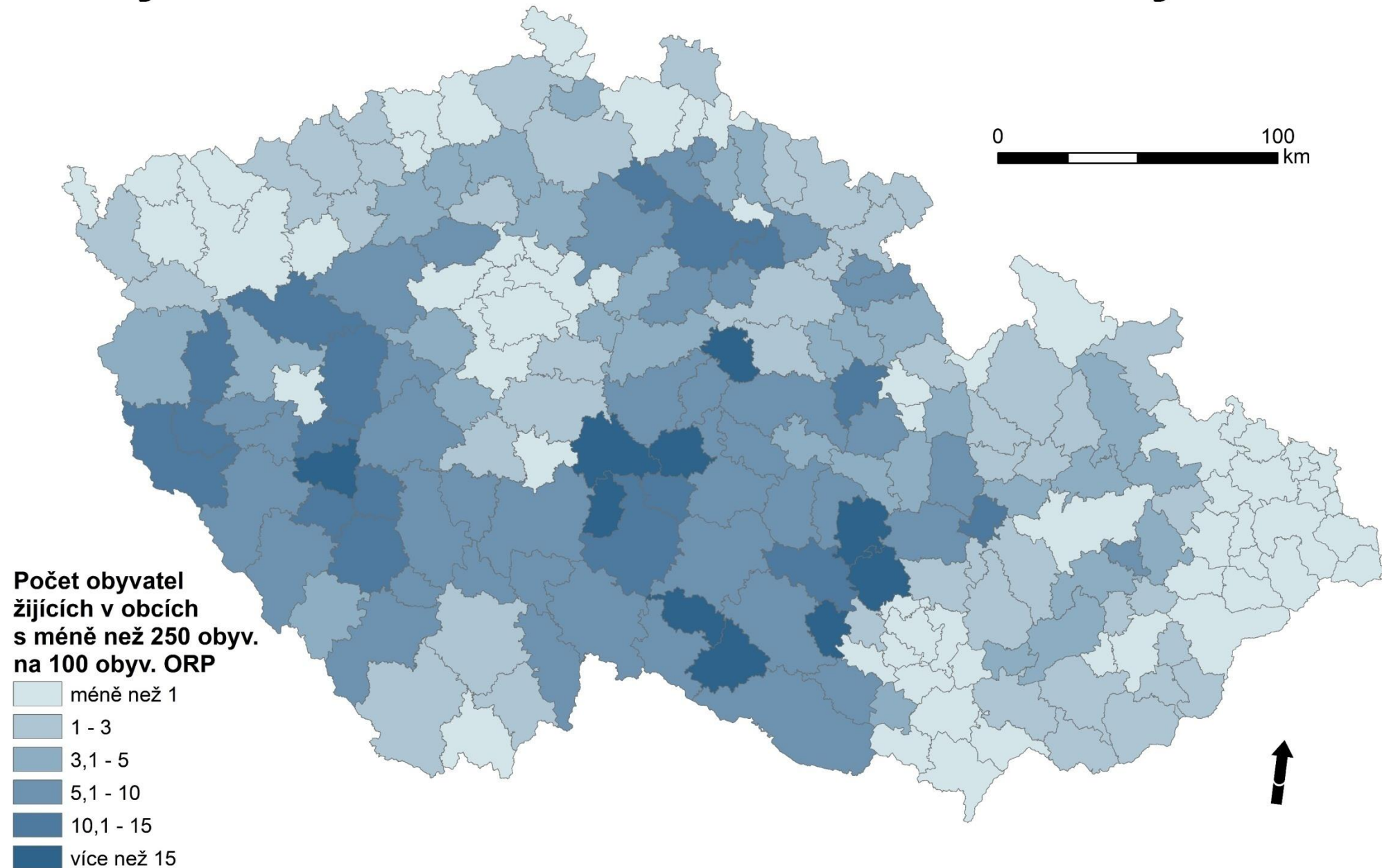
Funkční velikost obcí v rámci POÚ

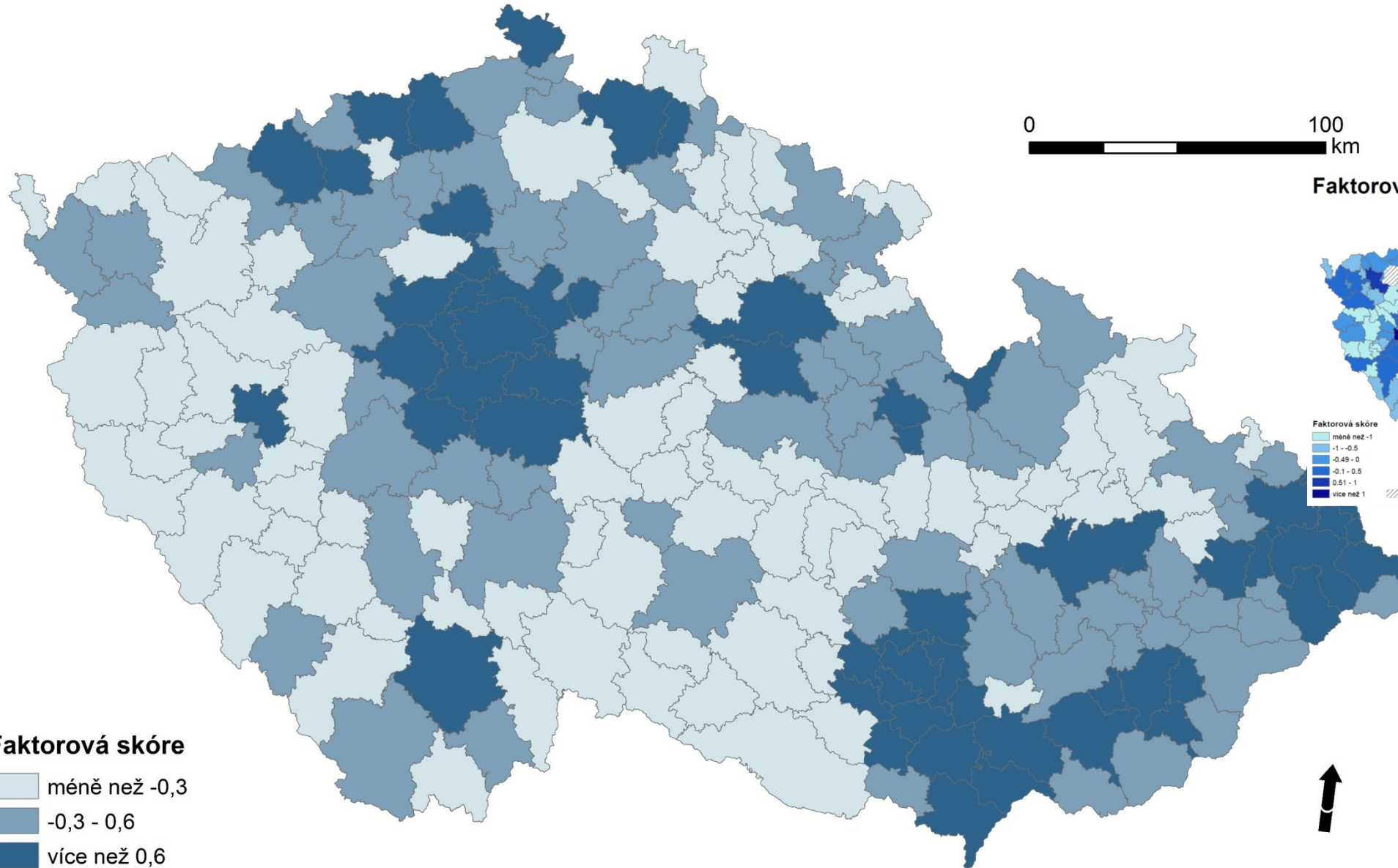
Diverzita ekonomické struktury

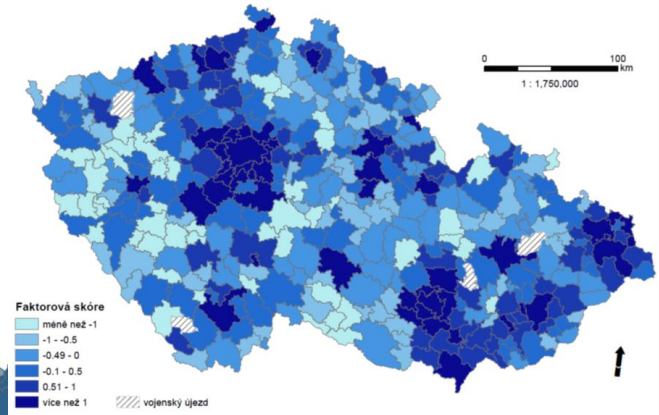
Obyvatelstvo v obcích s méně než 250 obyvateli

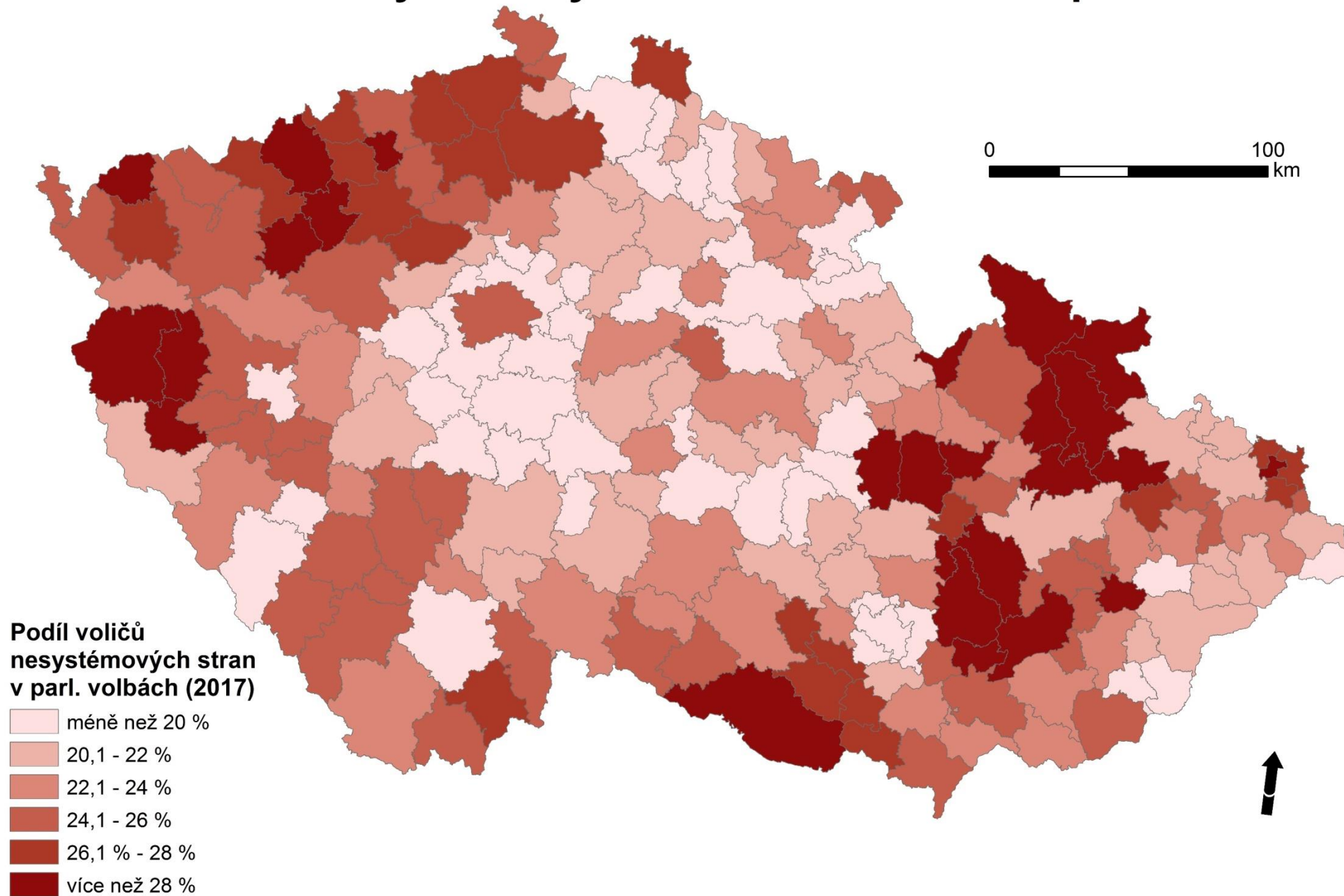
Faktorová skóre - faktor Vnější potenciál

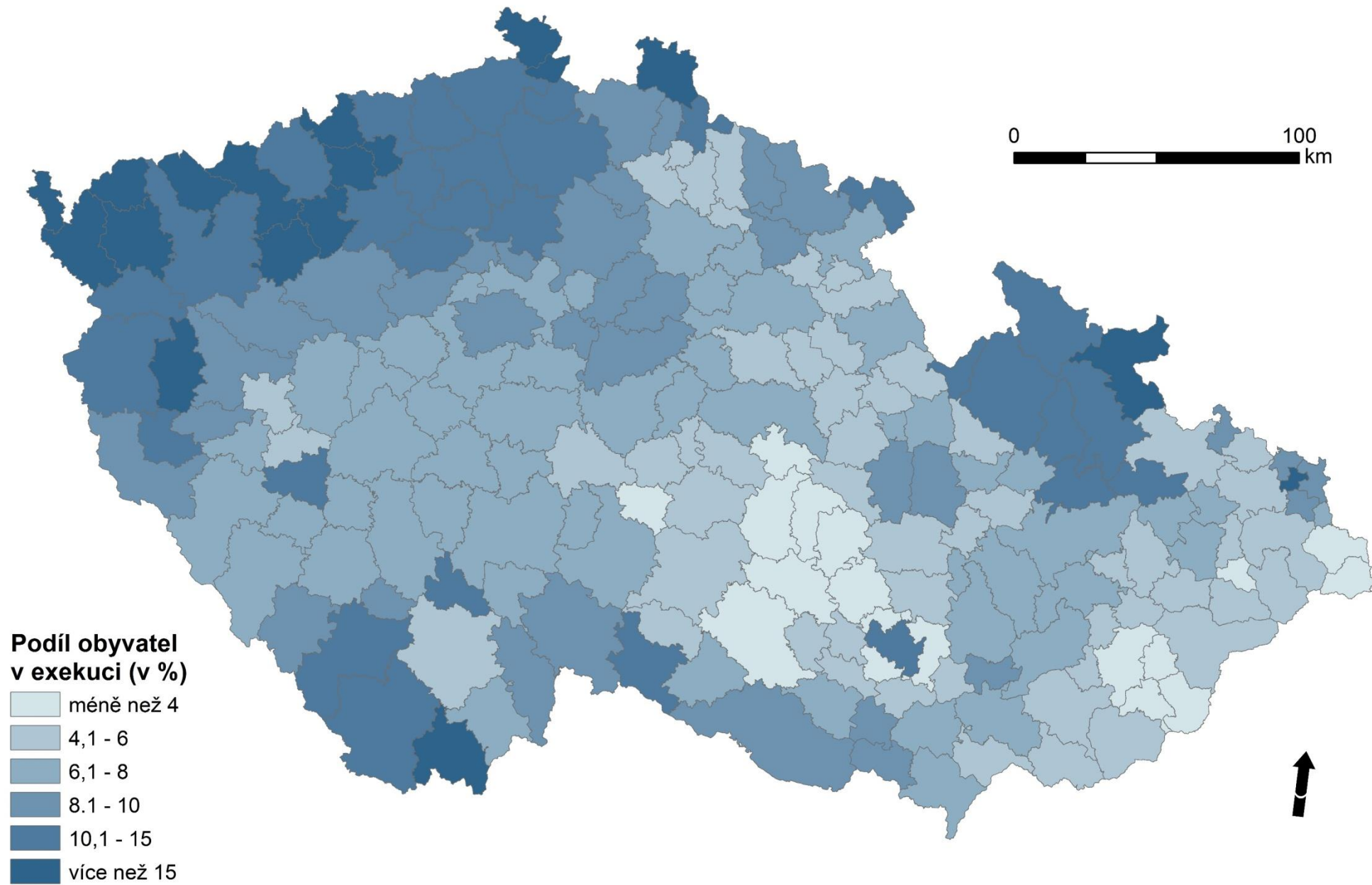
Faktorová skóre - faktor Vnější potenciál

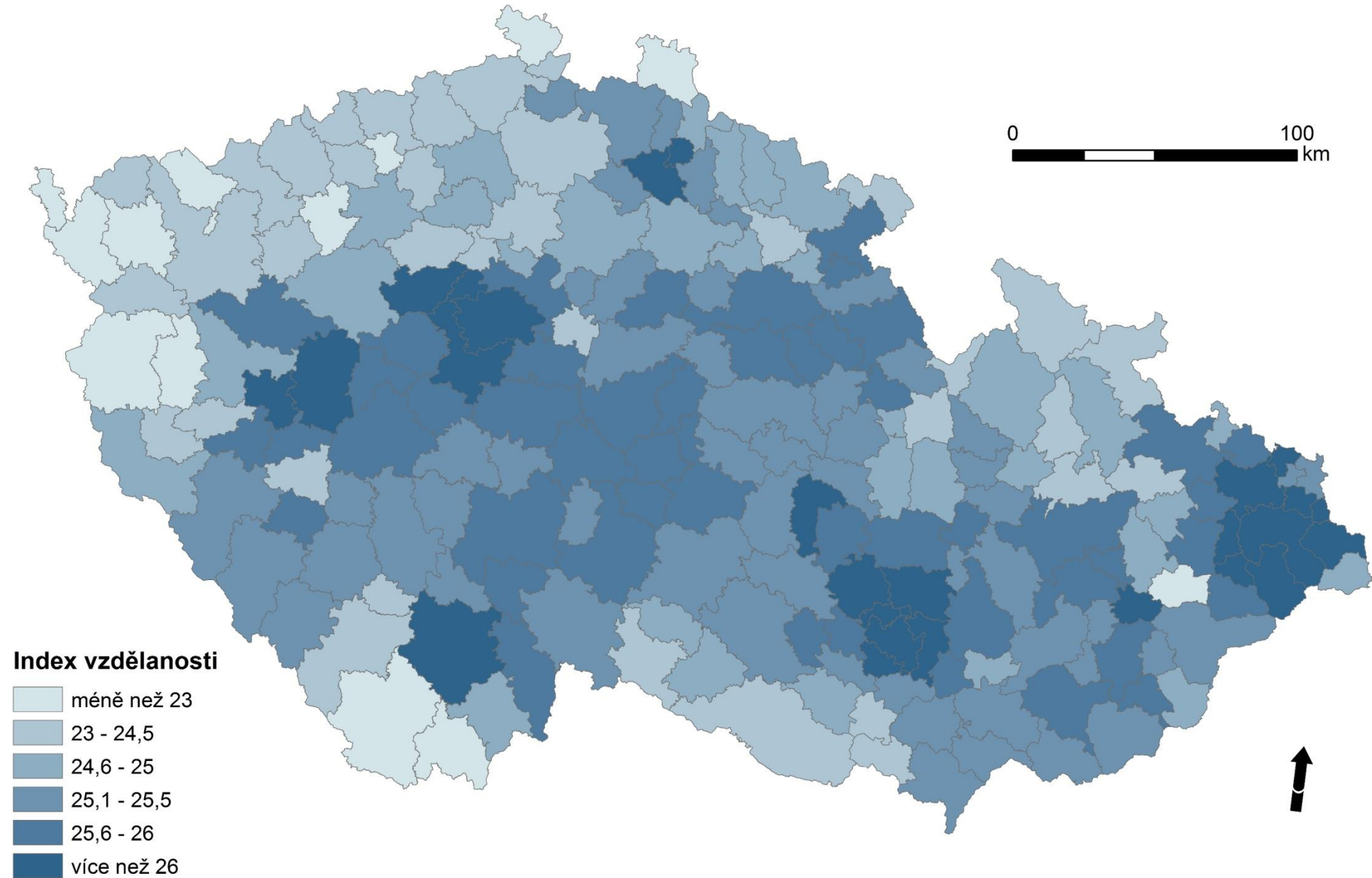
Podíl voličů nesystémových stran ve volbách do parlamentu

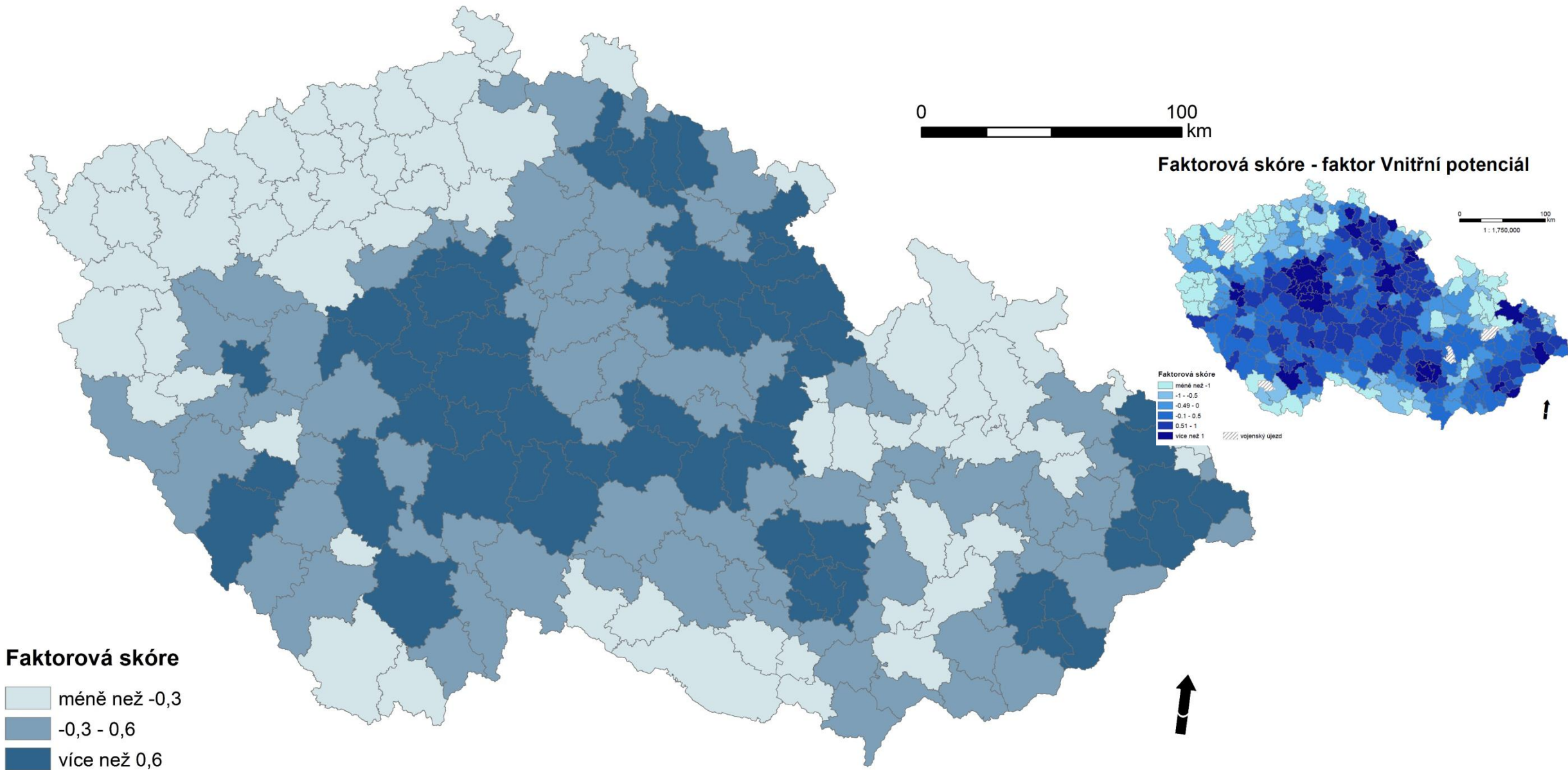
Podíl obyvatel v exekuci

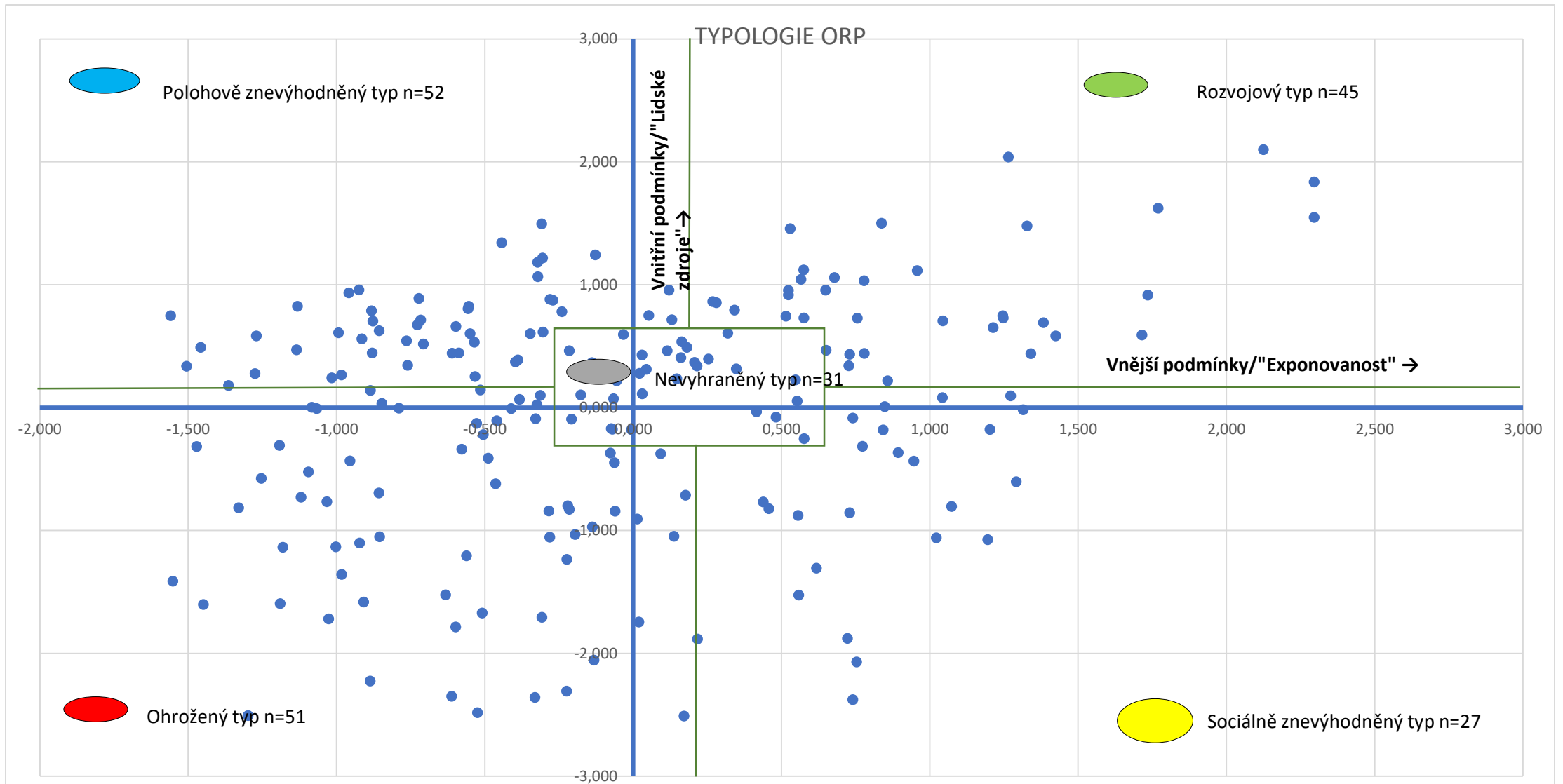
Index vzdělanosti

Faktorová skóre - faktor Vnitřní potenciál

Vymezení typů podle faktorových skóre

Rozřazeno dle hodnot faktorových skóre.
 Vstupujícími faktory vnější a vnitřní potenciál.
 Nevyhraněný typ vymezen hodnotami
 faktorových skóre (u obou vstupujících faktorů)
 od -0,3 do 0,6.

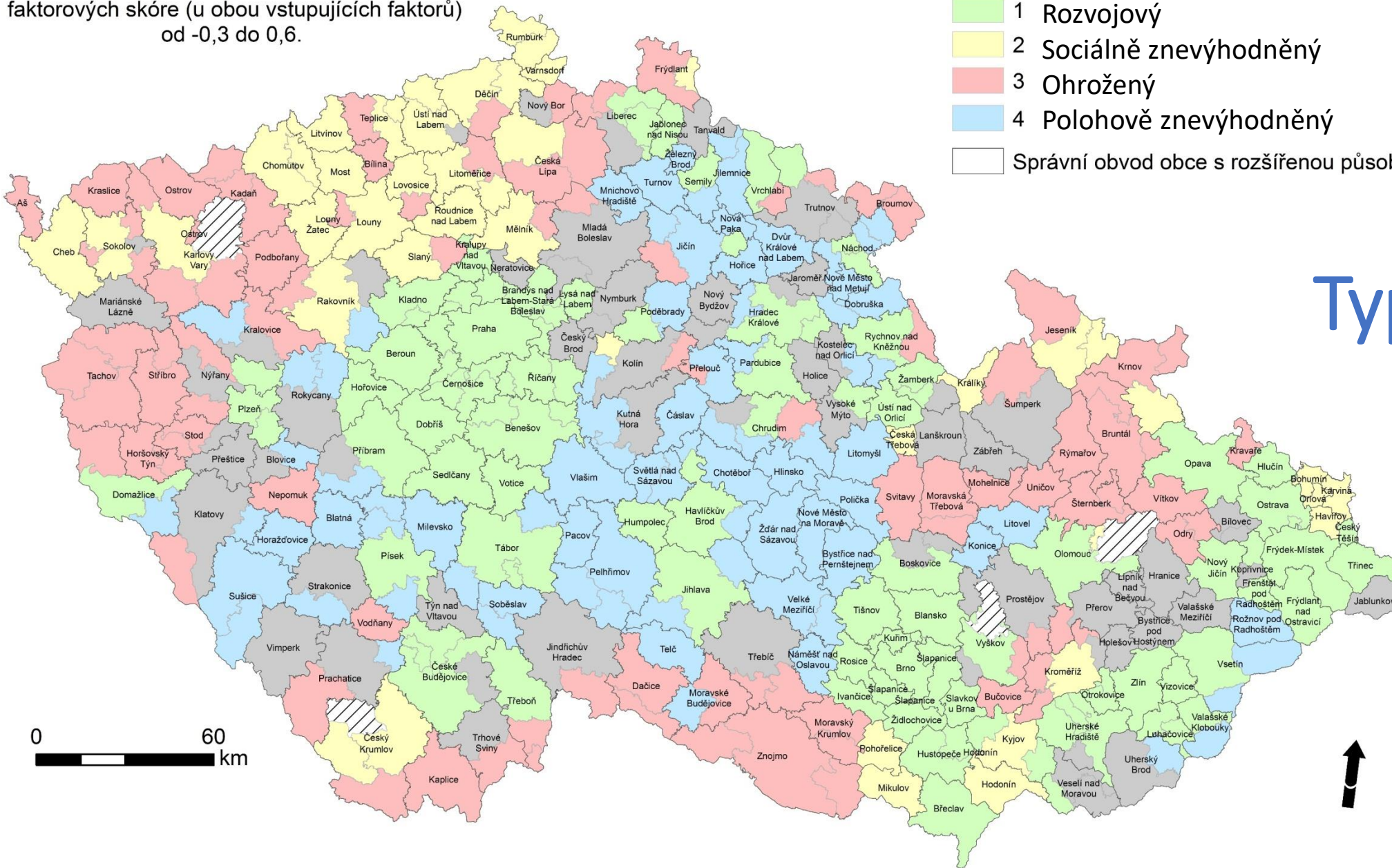
- 0 nevyhraněný typ
- 1 Rozvojový
- 2 Sociálně znevýhodněný
- 3 Ohrožený
- 4 Polohově znevýhodněný

Typologie ORP

Rozřazeno dle hodnot faktorových skóre.
 Vstupujícími faktory vnější a vnitřní potenciál.
 Nevyhraněný typ vymezen hodnotami
 faktorových skóre (u obou vstupujících faktorů)
 od -0,3 do 0,6.

- vojenský újezd
- 0 nevyhraněný typ
- 1 Rozvojový
- 2 Sociálně znevýhodněný
- 3 Ohrožený
- 4 Polohově znevýhodněný
- Správní obvod obce s rozšířenou působností

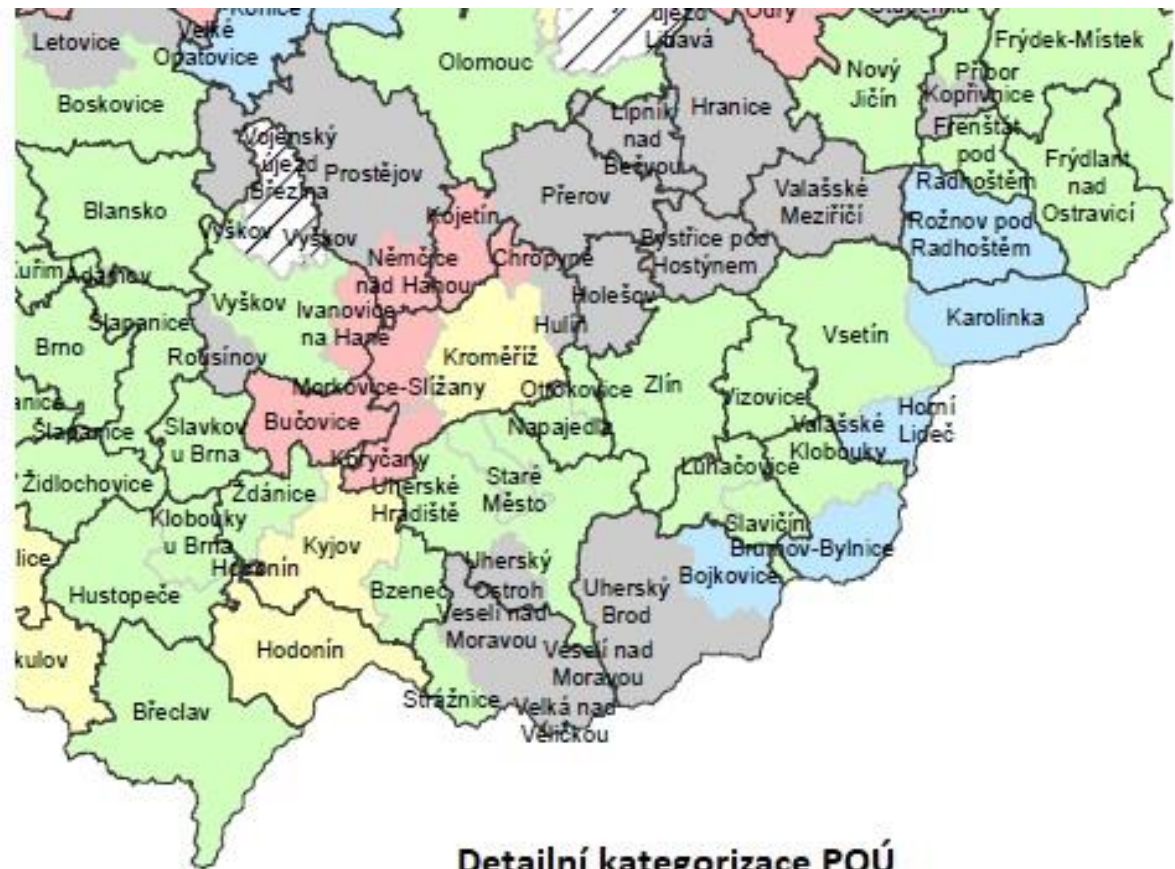

Typologie POÚ

Srovnání vymezení POÚ x ORP

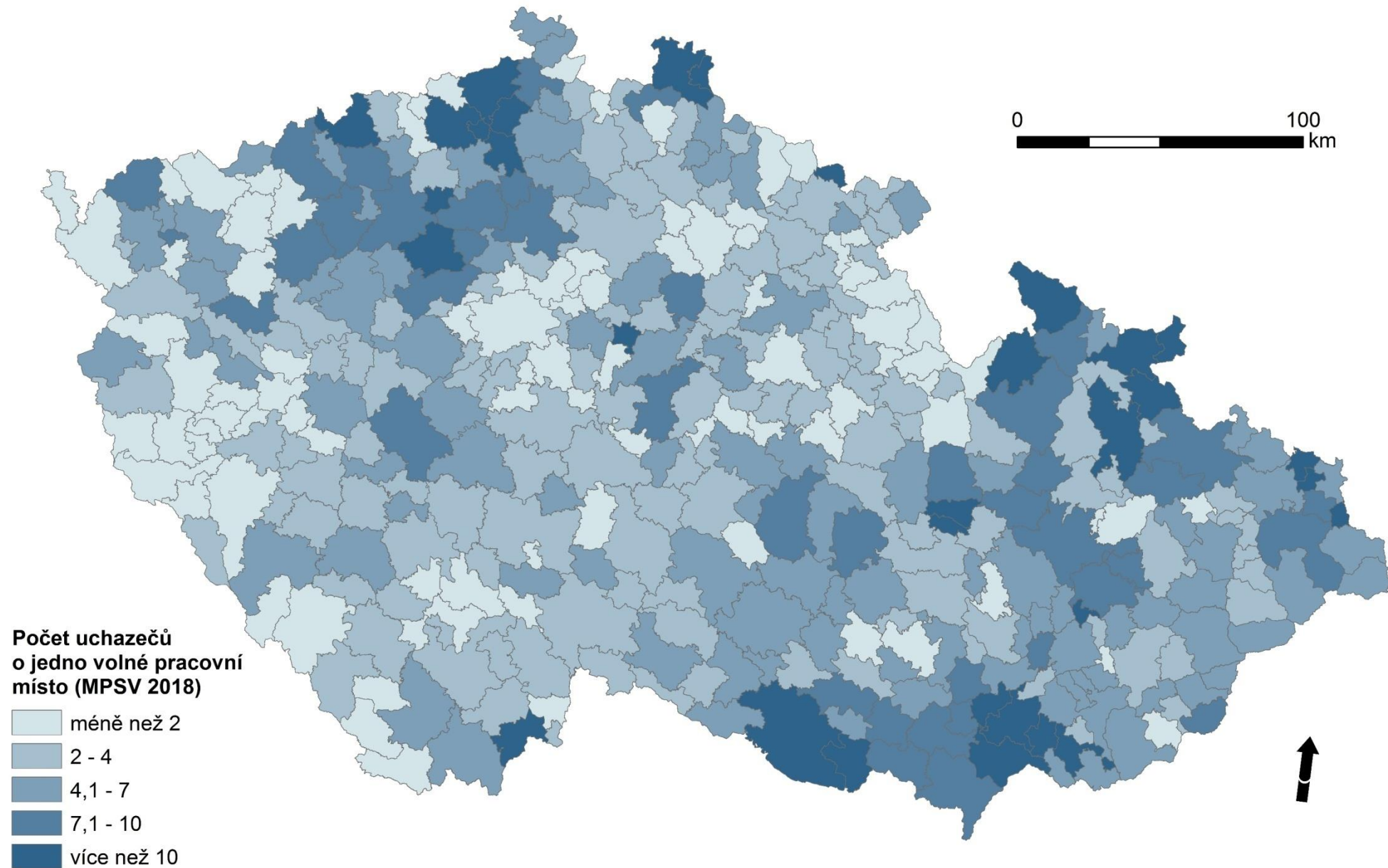

Metoda "vítěz bere vše"

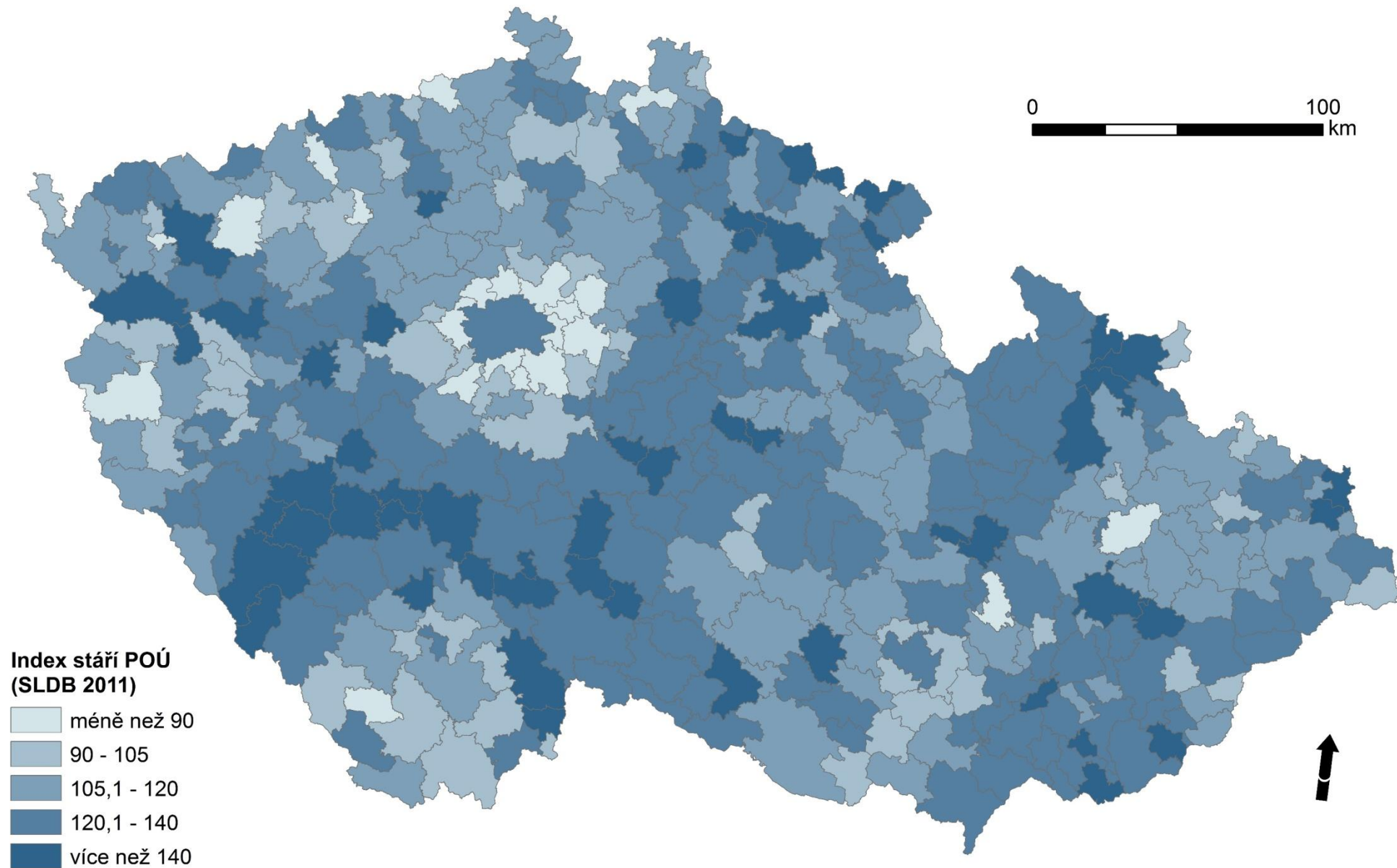

Detailní kategorizace POÚ

Uchazeči o volná pracovní místa

Index stáří

Dopravní obslužnost

0 100 km

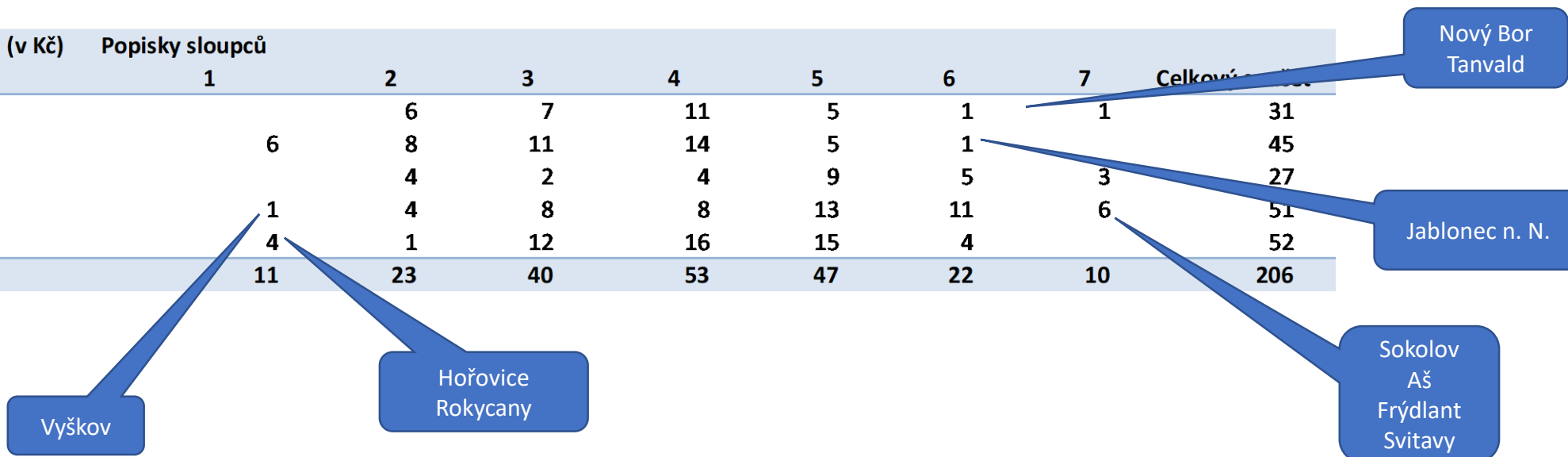
Index dopravní obslužnosti
(všední den; IDOS)

Asociace potenciál vs. výkon

Průměr z HPH na obyv. (v Kč)	Popisky sloupců							
Popisky řádků	1	2	3	4	5	6	7	Celkový součet
0		324,5	311,4	287,8	269,7	248,8	232,9	294,3
1	422,3	326,9	308,4	292,7	275,7	259,2		317,3
2		326,4	312,6	289,0	266,4	246,3	225,2	273,8
3	338,7	329,3	308,0	291,0	269,9	253,8	217,2	275,5
4	350,4	325,5	306,6	290,9	271,5	256,6		291,5
Celkový součet	388,6	326,5	308,5	290,6	270,4	252,6	221,2	291,3

Počet z HPH na obyv. (v Kč)	Popisky sloupců							
Popisky řádků	1	2	3	4	5	6	7	Celkový součet
0		6	7	11	5	1	1	31
1	6	8	11	14	5	1		45
2		4	2	4	9	5	3	27
3	1	4	8	8	13	11	6	51
4	4	1	12	16	15	4		52
Celkový součet	11	23	40	53	47	22	10	206

doc. RNDr. Miroslav Marada, Ph.D.
Albertov 6, 128 43 Praha 2
miroslav.marada@natur.cuni.cz
Tel.: 221 951 426

Mgr. Marek Komárek
Albertov 6, 128 43 Praha 2
marek.komarek93@gmail.com
Tel.: 725 983 171

Děkujeme za pozornost.